

Udenrigsminister Per Stig Møllers tale i Folketinget vedrørende WTO

Taler

Per Stig Møller
Udenrigsminister

Dato

6. november 2003

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

- 1 ”Vi kunne alle have vundet. I stedet har vi alle tabt.” Sådan beskrev EU’s
Kommissær for udenrigshandel Pascal Lamy sammenbruddet i forhandlingerne
i Cancun. Det er en meget præcis beskrivelse af situationen.
- 5 Spørgsmålet er nu, hvordan vi kommer videre. Vi må overveje, hvad der gik galt,
og hvad vi kan gøre fra dansk side. Den underliggende præmis er, at vi fortsat
ønsker en ambitiøs udviklingsrunde og et styrket WTO; og vi ønsker ikke det
multilaterale system erstattet af bilaterale aftaler eller unilaterale skridt. Det er
det denne debat skal dreje sig om, og jeg synes, at det er klogt, at den debat er
10 blevet rejst.

Hvorfor gik det så, som det gjorde ?

- Den umiddelbare forklaring er, at udviklingslandene ønskede mere af EU og
15 USA på handel med landbrugsvarer, end disse ville give, mens EU og især andre
industrilande ønskede mere på Singapore-emnerne (investeringer, konkurrence,
handelslettelse og åbenhed i offentlige indkøb), end udviklingslandene var
indstillet på at give. Det er klart i udviklingslandenes interesse at få regler for
investeringer og konkurrence og få ordnede toldforhold omkring
20 handelslettelse, og selvfølgelig også om åbenhed i deres egne offentlige indkøb.
Men det var de ikke indstillet på; derfor var den danske position i
forhandlingerne, at her skulle vi være fleksible og maksimalt fleksible, når nu
udviklingslandene ikke ønskede disse emner debatteret. Men formanden for
forsamlingen, den mexicanske præsident, konkluderede på baggrund af
25 uenighed omkring Singapore-emnerne, at kløften var for stor.

Forklaringen er imidlertid ikke fuldstændig; der sporedes tillige en manglende
politisk vilje til at opnå resultater. Rundt om bordet sad vigtige spillere, som var

30 tilfredse med at forholde tingene, som de var, og det var faktisk i høj grad G21-gruppen. Der var ikke tilstrækkelig erkendelse af, at man gennem samarbejde kan opnå bedre fælles resultater. Netop viljen til samarbejde efterlyste jeg i min tale til ministerkonferencen. Uden viljen til samarbejde er det ikke muligt at opnå de nødvendige indrømmelser.

35

Et andet forhold er WTO's særlige karakter. WTO er en lille organisation med et svagt sekretariat. WTO dækker meget bredt og er baseret på, at medlemslandene skal være enige om alt. Samtidig bidrager WTO til at regulere den globale økonomi og løse fundamentale udviklingspolitiske spørgsmål.

40 Indimellem er der en kløft mellem de gode intentioner og de realistiske muligheder.

Vi må også erkende, at forhandlingerne ikke var tilstrækkeligt effektive. Uden en central, formel forhandlingsstruktur kom forskellige landegrupper til at spille en
45 meget stor rolle. Flere af disse havde ikke interne beslutningsstrukturer. De kunne godt enes om at sige nej, men havde sværere ved at sige ja til alternative løsninger og foretrak derfor status quo. Endelig valgte formanden at afbryde forhandlingerne, netop som der var ved at komme skred i positionerne. De fleste delegationer troede, at der var mere tid og ventede med at spille ud, som
50 man altid gør under sådanne forhandlinger. Derfor mener jeg, at forhandlingerne med fordel kunne være fortsat.

Hvor er vi så nu ?

55 Doha-runden må tilbage på sporet så hurtigt som muligt. Samtidig er der brug for en tænkepause i alle grupperingerne. Uden ordentlig forberedelse er bestræbelserne dømt til at mislykkes på forhånd. Det er besluttet, at næste ministermøde finder sted i Hong Kong, men der er ikke fastsat tidspunkt herfor. Det Senior Officials-møde, der skulle finde sted senest den 15.
60 december, er fortsat usikkert. Men der er i Geneve indledt uformelle konsultationer om de fire centrale emner, landbrug, varehandel, bomuld og Singapore-emnerne. Dvs. processen er i gang.

Hvis medlemslandene udviser den nødvendige politiske vilje, kan Doha-runden
65 stadig afsluttes med et godt resultat. En afslutning før 2005 tegner dog mindre realistisk i dag, bl.a. som følge af det kommende amerikanske præsidentvalg.

Udviklingslandene er og bliver omdrejningspunktet. Herom tror jeg, at vi alle er
70 enige. Ikke mindst udviklingslandene skal kunne drage nytte af
forhandlingsresultatet. Doha-runden er jo en udviklingsrunde. Kunsten består i
at finde den rette balance, så alle føler, at det de giver på visse områder, er
mindre end det de opnår på andre områder. Alle må være indstillede på at vise
fleksibilitet. Det gælder også udviklingslandene og navnlig de bedst stillede
75 udviklingslande. Det er jo ikke sådan, at det er én stor homogen fattig gruppe.
Korea har f.eks. større indtægt pr. indbygger end Polen. Men Korea er et
udviklingsland.

En række lande har indikeret, at de nu vil fokusere på bilaterale og regionale
80 aftaler. Derfor er det ekstra vigtigt samtidig at fastholde det multilaterale spor.
Ikke mindst af hensyn til udviklingslandenes integration i den globale økonomi.

Hvad kan vi gøre fra dansk side for at få Doha-Runden tilbage på sporet? Fire
hovedemner er centrale: 1) EU's rolle i det videre forløb, 2) forholdet til
85 udviklingslandene, 3) arbejdet i WTO og 4) bilaterale aftaler.

Først et par ord om EU's rolle. Danmark vil målrettet arbejde for, at EU er sig sit
ansvar bevidst og går i spidsen for, at forhandlingerne reaktiveres. Andre lande
må også længere frem på banen. Det kan vi hjælpe til med. På den ene side kan
90 EU ikke alene drive runden frem. På den anden side må EU må ikke forfalde til
passivitet.

Som udgangspunkt må EU's tilbud fra Cancun forblive på bordet. Det betyder
bl.a., at EU må tage konsekvensen og erkende, at investering og konkurrence
95 ikke er mulige i Runde-regi. Der må i stedet arbejdes for, at emnerne forfølges
på anden vis med de lande, der er interesserede heri.

Samtidig må EU række hånden ud og vise yderligere fleksibilitet på områder af
særlig interesse for udviklingslandene, herunder især på landbrug. Regeringen
100 vil i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse af 5. november 2002 arbejde
for en langsigtet afvikling af den direkte landbrugsstøtte; arbejde for at udfase
alle eksportsubsidier og prisstøtteordninger; arbejde for en afkobling af den
samlede støtte fra produktionen; arbejde for, at landdistriktspolitikken tillægges
større betydning og målrettes indsatser, der støtter forbrugerhensyn,
105 fødevarer sikkerhed, fødevarer kvalitet, miljø og dyrevelfærd; og arbejde for, at
"Everything but Arms"-aftalen med de 48 fattigste lande åbner for alle

landbrugsprodukter før 2009.

- 110 Konkret kan jeg henvise til, at fødevareministeren på et rådsmøde i september 2003 fremlagde den danske strategi for liberalisering af markedet for sukker. Strategien går kort fortalt ud på, at markedet for sukker skal liberaliseres fuldt ud over højst 5 år, når markedsordningen for sukker udløber i midten af 2006. Hertil kommer ønsket om at ophæve de kvantitative begrænsninger i EBA-
- 115 aftalen, så de mindst udviklede lande vil kunne eksportere sukker til EU uden begrænsninger og told fra 2006.

- Fødevareministeren udtalte videre på rådsmødet i oktober 2003, at EU-Kommissionens meddelelse om bomuld skal anskues i et mere globalt
- 120 perspektiv, og at man bør gå videre, end det Kommissionen foreslår. Så Danmark er altså en drivende kraft.

Hvad angår forholdet til udviklingslandene overvejer regeringen tre initiativer:

- 125 For det første har Danmark taget initiativ til, at de nordiske lande sammen gennemfører en række seminarer i Afrika. Seminarerne skal sigte på generelt at øge forståelsen for forhandlingsemnerne og WTO og på at øge mulighederne for i praksis at sikre gevinster for de afrikanske lande af forhandlingerne.

- 130 Det andet initiativ vedrører styrkelse af den bilaterale dialog med udviklingslandene. Danmark vil arbejde for, at hvert EU-land tager ansvar for en intensiveret handelspolitisk dialog med et antal udviklingslande, som man har særlige forbindelser til, f.eks. gennem bistandssamarbejdet – og det vil for Danmark sige særlig arbejdet med programsamarbejdslandene.

- 135 Det tredje initiativ vedrører en vision for de fattigste landes landbrug. Mellempfolkeligt Samvirke har for nylig formuleret nogle interessante forslag derom. Vi vil undersøge mulighederne for at arbejde videre med disse tanker med henblik på, at der internationalt etableres en fælles vision for de fattigste
- 140 landes land-brug og dets integration i den internationale arbejdsdeling.

- Lad mig nu sige et par ord om det tredje emne, arbejdet i WTO. Som nævnt pegede Cancun-konferencen på et behov for at se på WTOs forhandlings- og beslutningsstrukturer. Det er vigtigt, at en reformproces ikke bortleder
- 145 ressourcer fra forhandlingsprocessen, og at arbejdet ikke bruges til at afspore

Doha-processen. Danmark vil imidlertid gå aktivt ind i overvejelserne, bl.a. med henblik på at styrke WTO-sekretariatet og styrke betjeningen af formanden i forbindelse med forhandlingerne. Vi bør også, i første række i EU, drøfte fordele ved princippet om, at intet er vedtaget, før alt er vedtaget (single undertaking). Vi skal være åbne for at overveje nye forhandlingsformer, hvis man herigennem kan opnå bedre resultater.

Endelig et par ord om bilaterale aftaler. Efter Cancun har en række lande tilkendegivet, at de som alternativ til WTO i højere grad vil bruge bilaterale aftaler. Det kan medføre, at international handel i stigende grad bliver omfattet af en række forskellige regelsæt i stedet for eet enkelt regelsæt. Hertil kommer, at de forskellige bilaterale aftaler ikke vil være omfattet af WTO's system for bilæggelse af handelskonflikter, som jo ellers er det store gennembrud. Denne udvikling rummer derfor åbenbare risici. Dels kan det på det overordnede plan svække WTO og den multilaterale proces. Dels kan det på det helt konkrete plan være til ulempe for små og mellemstore danske eksportører, der typisk har fordel af ensartede internationale regler. Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at de bilaterale aftaler understøtter det multilaterale spor, og at de muligheder, som det handelspolitiske samarbejde giver, er udformet, så dansk eksport kan udnytte dem.

Lad mig afslutningsvis sige, at vi i det globale handelspolitiske samarbejde gang på gang har set kriser afløst af fremskridt, senest under Uruguay-Runden. Det må og skal også være tilfældet denne gang. Verden har brug for en ambitiøs udviklingsrunde. Verden har brug for at lære af fejltagelserne og fejlene i Cancun og Seattle, som jo heller ikke var nogen succes. Så vi har brug for at komme videre og analysere både systemet, behandlingsmetoden, og hvad vi kan gøre for, at det ikke gentages, og så vi kan få nogle afgørende og væsentlige fremskridt, som vi alle er interesserede i. Derfor tager regeringen denne række af nye initiativer, således at vi kan få fremdrift, få nogle resultater hjem og sikre succes i slutresultatet.

Kilde
Manuskript modtaget af folketingstidende.dk og udgivet af Danske Taler

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tale-i-folketinget-vedroerende-wto>

190

195

200

205

210

215

220